

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam poji, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, sprejema naročila, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Iz državnega zbora.

Pritisk na galerije še je vedno tako velik, da si morajo celo poslanci za svoje pristaše oskrbeti par dni prej vstopnice, če sploh hočejo koga spraviti na galerijo. Vse hoče videti „nove može“, katere je avstrijsko ljudstvo poslalo na Dunaj, da mu delajo postavne. V četrtek dne 27. junija je položila vlada začasni proračun na zbornično mizo in vstal je ministrijski predsednik, da priporoči poslancem, naj proračun sprejmejo. Poslanci so se hipno vzdignili s svojih prostorov, hoteli proti ministrijskim sedežem ter obkolili ministrijskega predsednika barona Beka, da ga bolje slišijo. Baron Bek je izredno velike, precej vitke, postavne, oblečen zelo elegantno, kakor je sploh vse njegovo gibanje in vedenje izbrano, nekako premišljeno fino. Baron Bek je izboren govornik, njegova beseda je visoka in krasna, izraz večkrat duhovit. Moti poslušalčevo uho le hripava barva njegovega glasu.

Baron Bek ni razvijal ob tej priliki svojega programa, kakor je sicer navada, kajdar se položi proračun na zbornično mizo. Ni mu tudi tega trebalo, kajti cesarjev prestolni govor je za sedaj njegov program, dokler mu ne bo zbornica vsilila drugega programa. Pozival je poslance k delu, ker ljudstvo pričakuje dela. Priznal se je kot konzervativnega moža, katerega loči globok propad od socialdemokracije. Rekel je, da se ni vstrašil velikega števila socialdemokratskih poslancev, kajti rajši jih vidi v zbornici, kakor zunaj zbornice. Poslance, ki niso socialdemokrati, je opozarjal, da se morajo temeljito prijeti v zbornici boja, ako hočejo drugokrat pri volitvah drugačnega izida. Baron Bek je previdno, a vendar dovolj razumljivo povedal, da je odločen nasprotnik socialdemokratske stranke. Socialdemokrati so stali okoli njega in so tiho poslušali ministrove besede.

Kakor hitro kak minister izgovori, tedaj se zbirajo poslanci v gruče ter povedo svojo sodbo o slišnem govoru. Sodba o Bekovem govoru je bila kratka: S svojim govorom ni nikogar pridobil, a tudi nikogar posebno odbil. Niti socialdemokrati mu niso zamerili, kajti to ve vsak otrok, da Bek ni socialdemokrat.

Ko je Bek končal svoj govor, kmalu potem se je začela razprava o nujnem predlogu, naj se spravijo gnotne zadeve naših dežel v red. Naše dežele so hudo zadolžene in nihče ne ve, odkod dobiti denar, da se plačajo dolгови. Tudi v razpravi nihče take čudežne rastline ni odkril. Socialdemokratski govorniki so pravili, da bo boljše, ako se upelje tudi za deželne zbornice splošna in enaka volilna pravica. Na to pa je vstal minister Binert ter odločno izjavil, da vlada te volilne pravice ne bo upeljala v deželne zbornice. Govoril je svoj prvi govor ob tej priliki tudi ljubljanski župan Hribar. Splošno so bili po poslanci razočarani, kajti pričakovali so iz njegovega govora nekaj strokovnjaškega znanja, a bile so le prazne besede. Govoril je tudi za zboljšanje učiteljskih plač. Dr. Ploj mu je prišel čestitat.

V seji dne 27. junija je dr. Korošec predlagal, naj se prošnja slov. kat. akademičnega društva „Danica“ pridene stenografičnemu zapisniku. Svoj govor je začel v slovenskih besedah med burnim odobravanjem Slovencev in Čehov. Celjski Markhl je hotel delati mejklice, a ga je dr. Benkovič brzo zavrnil. Korošec predlog se je sprejel.

V različne odseke so bili še izvoljeni izmed Slovencev: v proračunski odsek dr. Korošec in dr. Žitnik; v legitimacijski odsek dr. Sušteršič in dr. Benkovič; v podporni odsek Rožkar; v imunitetni odsek dr. Hočevar; v odsek za opravični red dr. Sušteršič.

V petek dne 28. m. m. se je začela razprava zaradi kaznovanja treh nemških uradnikov. Nemci so trdili, da so bili zaradi političnih zadev kaznovani, finančni minister pa je izjavil, da so se pregrešili v službi in bili le radi tega kaznovani. Sprejel se je nazadnje predlog, naj predloži vlada zbornici načrt, po katerem bodo uradniki avanzirali, se nadzorovali, kaznovali itd. V tej razpravi je govoril tudi prvi grof Sternberg. Novi poslanci, ki se ga niso slišali, so se hitro zbrali okoli njega, pa tudi stari poslanci so ga radovedno obkolili, kaj bo neki novega povedal. Napadal je v šaljivih in resnih besedah vlado ter socialdemokrate. Vladi je očital, da se preveč udaja socialdemokratskim kričačem. Razven socialdemokratov je imel pač vse druge poslance na svoji strani, kateri so mu tudi mnogi po govoru čestitali.

Dr. Benkovič je staval nujne predloge za podporo občinam Jurklošter in Okroglice, Radež ter Loka.

Zaupnice našim poslancem, nezaupnice dr. Ploju.

Kozje. Izjava. Odbor „Katoliškega političnega društva“ za kozjanski okraj s sedežem v Kozjem sklenil je v svoji seji dne 26. junija soglasno, da navdušeno pozdravlja ustanovitev „Slov. kluba“ in možato postopanje poslancev, ki so ostali zvesti načelom „S. K. Z.“ ter jim izraža svoje popolno zaupanje. Zajedno pa je društvo primorano, obsoditi korak gospoda dvornega svetnika Ploja. Edina poštena posledica njegovega ravnanja bi bila, da gospod dvorni svetnik Ploj svoj, od „Kmečke zveze“ priborjeni mandat položi v njene roke nazaj.

Temu sklepu „Katol. političnega društva“ se soglasno pridružuje kozjanski okrajni odbor „Slov. kmečke zveze“. Odbor.

Konjice. Izjava. Odbor „Kat. političnega društva“ za konjski okraj s sedežem v Konjicah sklenil je v svoji seji dne 30. junija soglasno, da navdušeno pozdravlja ustanovitev „Slovenskega kluba“ in odobruje pristop poslancev „Slov. kmečke zveze“.

Odobruje pa tudi sklep odbora „Slov. kmečke zveze“, ki je izrazil g. dvornemu svetniku Ploju nezaupnico, ker se je izneveril njenemu programu ter se ločil od svojih tovarišev-poslancev, izvoljenih na istem programu. Odbor.

Politični ogled.

— **Predsedništvo drž. zbora pri cesarju.** Cesar je sprejel dne 30. m. m. v posebni avdijski predsednika in podpredsednika državne zbornice, ki so se mu zahvalili za potrjenje volilne preosnove, za preosnove, napovedane v prestolnem govoru in mu obljubili, da bodo delali na to, da bo zbornica uspešno delala. Cesar se je zahvalil in izrazil željo, da bo zbornica plodonosno delovala za prosep in blagor države ter vseh avstrijskih narodov.

Podlistek.

Cesarica Charlotta meksikanska in Napoleon III.

O nesrečni vdovi meksikanskega cesarja Maksu, ki je dne 7. junija doživela 67 let svoje dobe, dohajajo poročila iz grada Bonchont pri Bruselju, da je duševna nje bolezen dospela v poslednji dobi do vrhunca in pričakuje se vsaki dan, ko jo bo osvobodila smrt strašnih muk.

Cesarica Charlotta, sestra kralja belgijskega, spada med one vladarice, kateri usoda ni prizanesla nobene bolj nobene prevare. Z vrhunca blaginje pahnjena je bila v brezno neizmerne nesreče. Kot soproga Ferdinanda Maksu, avstrijskega nadvojvode, uživala je najkrasnejšo rodbinsko srečo. Znano je tudi, kako je Napoleon III., hoteč oblast svojo razširiti za oceanom, ponudil Maksu meksikanski prestol, zajedno mu je obljubil vojno pomoč, ker je bila v deželi močna republikanska stranka, ki ni hotela Maksu priznati za cesarja. Vlada Napoleonova pa je varala Maksu o pravem mišljenju ljudstva, kini maralo cesarstva, in tako so cesarstvo vzdrževali francoski vojaki in pešiči prostovoljcev, katere je cesar privedel seboj iz Avstrije, med katerimi je bilo mnogo Slovencev.

Na Francoskem je v tem naraščalo nezadovoljstvo, da se Francoska vmešava v meksikanske zadeve. Na stotine milijonov pogoltnilo je brezuspešno to podjetje. Javno mnenje je pritiskalo na cesarja, naj pokliče nazaj francosko vojsko in s tem je vzel novemu cesarstvu glavno oporo. V Meksiki je vzplamtel javni odpor zoper cesarstvo na vseh straneh. Napoleonova hiba se je maščevala na žrtvah njega politike — Maksu in Charlotti.

Poslednja se je vrnila nazaj v Evropo in prosila pomoči za svojega soproga, a zaman. Napoleon je sklenil, da ne stori ničesar več za meksikansko podjetje in ostal je mož beseda. Le nerad je Napoleon III. pripustil cesarico Charlotti k zasebnim avdijskim. Vedel je, zakaj se gre in ker mu je bila znana nje velika nervoznost, bal se je prav nemilih prizorov.

Kako zanimiv prizor, ki je sledil, opisuje Pierre de Lano, ki ima poročilo o najtajnejših razpravah na dvoru cesarstva, v svojem spisu „L'empereur“ blizu tako-le:

Ko je bila cesarica z Napoleonom III. sama, hipoma preruši običajne formalnosti dvorskih avdijskih in vpraša naravnost cesarja: „Je-li Vaše Veličanstvo konečno ganila nesrečna usoda, ki je zadela mojega soproga, tako oddaljenega od mene in je li naklonjeno ponuditi njemu pomoč?“

Cesar pomolči, na to z velikim spoštovanjem in iskrenim sožaljem ponavlja:

„Zaveze moje, madame (gospa), so pri kraju in jih ne morem obnoviti. Ne zadošča moja volja v to. Vlada moja in parlament sta odklonila to zahtevo mojo.“

„Ste vladar, sire (gospod)!“
„Sem vladar, madame, vladar, čegar povelja se spoštujejo in izvršujejo, ako se strinjajo s koristmi in slavo Francoske. Toda — in Napoleon se razvname — nisem vladar, in biti ne smem vladar, da bi pahnil dežele svoje v tako veliko nevarnost, v vojsko brez konca, ki bi ne imela zanjo kakih uspešnih koristi.“

„Sire, prej niste tako govorili!“

„Prej sem upal.“

„Vi ste upali?“

„Upal sem, da bo cesar Maksimilijan vedel porabiti moč, katero sem mu nudil, da bi ga ljubilo

ljudstvo in bi umeval ljudske potrebe in sam dovršil skupno prieto delo.

„In zdaj?“

„Nimam več tega upanja.“

Mlada gospa se strese, vzpne in potegnivši roko preko čela, stopi korak naprej in reče:

„To je grozno!“

Na to sede zopet tik cesarja in ga prosi prav iskreno:

„Sire, pravijo, da ste dobri, da je srce Vaše odprto vsem nesrečnim. Zadelo je nesreča mene in soproga mojega. Imejte usmiljenje ž njim in z menoj. Se jedenkrat Vas prosim iskreno, pomagajte nama in midva vas bova ljubila in blagoslavljala.“

In prijemši cesarjevo desnico, hoče jo poljubiti in zdrkne na kolena.

Napoleon ji odtegne roko.

Zelo ginjen, pripogne se k nji, dotakne se z ustmi nje prstov in de:

„Vi govorite, madame, da je Vaš soprog v veliki nevarnosti. Saj je samo odvisno od njega, da se izogne tej nevarnosti. Ostavi naj deželo zajedno z mojo vojsko in odpove naj se cesarstvu, katero ni bilo drugega nego slab sen.“

Cesarica Charlotta se vspne ponosno:

„Kako, Vi svetujete, sire, mojemu soprogu beg? Beg je nečast — plašljivost!“

„Madame, general, ki se uda, zgubivši bitko, ni še strahopetnejši in nečasten. Kaj li ni Maksimilijan v položaju poraženega generala? Stori naj ravno tako. Pustimo puhle besede, s katerimi se ne utvori prav nič pametnega in koristnega. Vi trpite, madame, jako ste razburjeni, prosim Vas, bodite bolj mirna.“

Cesarica Charlotta, zamišljena, še ne posluša Napoleona.

„Nikdar — odgovori z naraščajočo strastjo — ne bo Maks vzprejel tega sveta, nikoli ne bo pobeg-